
Procedury obowiązujące w postępowaniu administracyjnym, karnym i cywilnym

Procedury obowiązujące w postępowaniu administracyjnym,

karnym i cywilnym

Pojęcie procedury

Prawem proceduralnym (procesowym, formalnym) nazywa się w Polsce zbiór norm, które określają postępowanie przed danymi organami władzy administracyjnej i sądowej. W odróżnieniu od prawa materialnego, procedura nie zawiera w sobie stricte praw i obowiązków obywateli, ale udziela kompetencji określonym instytucjom i reguluje sposób postępowania w określonej sprawie.

Odnosząc powyższe rozważania do poglądów filozofa prawa Herberta Lionela A. Harta, oprócz tzw. reguł pierwotnych, nakładającymi obowiązki (z ang. duty-imposing rules) w społeczeństwach rozwiniętych istnieją również tzw. reguły wtórne. Mają one zapewniać pewność prawa, przyznając określonym instytucjom upoważnienie do identyfikowania reguł pierwotnych, ich zmiany oraz autorytatywnego rozstrzygnięcia w określonym przypadku. Dzięki nim sędziowie i urzędnicy mogą sprawnie posługiwać się przepisami prawa a obywatele nie muszą się obawiać nieprzewidywalnych działań władczych. Znajomość reguł gry zapewnia zatem pewność prawa.

Procedury, jak łatwo zauważyć, są blisko związane z przepisami prawa materialnego. A te z kolei charakteryzują się swoistą specyfiką, przez co klasyfikuje się je wg tzw. gałęzi prawa. Dlatego też w polskim porządku prawnym nie istnieje jedna procedura, ale kilka, dostosowanych do określonych dziedzin prawa. W ten sposób wyodrębnia się procedurę administracyjną, karną, cywilną, sądowno-administracyjną, w sprawach o wykroczenia etc.

Na łamach niniejszego eseju chciałbym zarysować podstawy najbardziej znaczących procedur obowiązujących w postępowaniu administracyjnym, karnym i cywilnym. Należy pamiętać, iż omawiany zarys ma charakter minimalny i zarazem praktyczny. Szczegółowa znajomość procedur stanowi wymóg zaliczenia większości kierunków prawniczych w Polsce. W toku kilkuletniej nauki student zgłębia ogólne podstawy organizacji prawa, wprawia się w użyciu prawniczego żargonu, przysposabia także szereg regulacji prawa materialnego. Nie sposób nawet w jednej książce, a co dopiero eseju, streścić zawile i nierzadko kazuistyczne przepisy.

Poszczególne procedury zostały opisane pod kątem: wskazania aktów zawierających najważniejsze przepisy dla danego postępowania, wskazanie zakresu spraw w których stosuje się określoną procedurę, podania nazwy uczestników (stron), które biorą udział w postępowaniu, omówieniu głównych zasad postępowania oraz pobieżnym opisie poszczególnych procedur w ramach danego postępowania:

- Procedura administracyjna

- Procedura karna

- Postępowanie cywilne

Posłowie

Autor tejże pracy zdaje sobie sprawę z trudności, jaką poniósł Czytelnik, nie będący studentem czy absolwentem studiów prawnych. Nie mniej jednak esej ten miał na celu zapoznać zainteresowanego przedmiotem procedury, wskazać podstawowe różnice oraz obyc z prawniczym językiem. Nieprzypadkowo bowiem w tekście pojawiało się wiele zwrotów zaczerpniętych z żargonu papug. Rozważania te zarazem mogą stanowić punkt odniesienia do dalszych poszukiwań. Jeśli drogi Czytelniku natrafiłeś na słówko czy wyrażenie, którego nie znasz i nie zostało ono zdefiniowane w tej pracy to szukaj. Szukaj i dociekaj. I wówczas zrozumiesz, jak trudno było zawrzeć taki ogrom materiału na tak niewielkiej przestrzeni kartkowej.